	Силабус вибіркового освітнього компонента (ВОК) **«ІСТОРИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ»** **Галузь знань: для усіх галузей знань** **Спеціальність: для усіх спеціальностей.** **Освітня програма: для всіх освітніх програм** (мова навчання – українська) **Рівень вищої освіти:** перший (бакалаврський) **Рік навчання: 2027-2028** **Семестр:** 6-7.
Структурний підрозділ	Кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін, історичний факультет
 Викладач:	**ПІБ: Хоптяр Юрій Анатолійович** **Посада:** доцент кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін **Науковий ступінь:** кандидат історичних наук **Вчене звання:** доцент **E-mail: khoptyar_uriy@ukr.net** **Робоче місце:** навчальний корпус № 2 (вул. Татарська, 14), кафедра археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін. **Профайл викладача:** https://kaf-asipd.kpnu.edu.ua/?page_id=325 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=D8VWqGUAAAAJ ORCID: **0000-0001-5164-6395**
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=953
Статус дисципліни	Вибірковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	3 кредити ЄКТС / 90 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Денна, заочна
Політика дисципліни	**Академічна доброчесність.** Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час практичних занять, підготовки до них, самостійної та контрольної роботи, екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмових роботах здобувачів та фактів списування є підставою для їх незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману). **Відвідування занять.** Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом («Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view). Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних

	заняттях, виконав завдання самостійної роботи та модульної контрольної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Пропущені заняття здобувач має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12). Очікується, що здобувачі поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й завершать цей процес вчасно (до останнього аудиторного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем теоретичних питань плану. Відпрацювання пропущеного практичного заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття. Очікується, що здобувачі не будуть запізнюватися на заняття, а мобільні телефони під час занять використовуватимуть лише з освітньою метою. Під час організації занять з використанням технологій дистанційного навчання очікується, що здобувач працюватиме на заняттях (з використанням платформ для відеоконференцій) з увімкненою вебкамерою. **Неформальна/інформальна освіта.** У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y- K496gs8RQJp0mO
Що будемо вивчати?	Будемо вивчати найголовніші історичні терміни в історичній науці, що напрацьовані історичною наукою за новітній період.
Чому це треба вивчати?	Вивчення цієї вибіркової дисципліни уможливить краще засвоїти весь навчальний історичний матеріал, зорієнтуватись у складних питаннях державного будівництва, проникнути у сутність суспільних явищ і процесів. Здобуті студентами компетентності у результаті вивчення даної навчальної дисципліни дозволять вільно орієнтуватися як у минулому, так і сучасному історичному процесі, сприятимуть організації роботи з документними ресурсами та оперативному пошуку й якісному наданню інформації.
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання з дисципліни: **ПРН** Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень. **ПРН** Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, що навчаються. **ПРН** Здійснювати цілеспрямовану роботу із формування загальнонаціональної моделі історичної пам'яті, на основі об'єктивного висвітлення історичного минулого України.
Як можна використати набуті знання та уміння?	**Інтегральна компетентність.** Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі історії та археології. Дисципліна сприяє формуванню у студентів таких компетентностей:

	Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК): **СК** Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію. **СК** Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.
Зміст дисципліни	Вибірковий освітній компонент «Історичної термінології» є вибірковою навчальною дисципліною для усіх програм спеціальностей університету. Предметом вивчення курсу є найголовніші історичні терміни, що напрацьовані протягом всієї історії людства. Цей курс дає можливість студентам краще засвоїти весь навчальний матеріал, зорієнтуватись у складних питаннях етногенезу, особливостей традиційно-побутової культури народів світу, проникнути у сутність суспільних явищ.
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, створення й демонстрування презентацій; технології дистанційного навчання.
Інформаційне забезпечення	**Основна:** 1. Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наукове товариство імені Шевченка ; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. Париж-Нью-Йорк : Молоде життя, 2024. ISBN 5-7707-4049-3. 2. Вісник Інституту Укр. Наук. Мови. Т.1-2. (зокрема іст. та оглядові ст. Холодного Г.. Калиновича Ф.). Київ: Либідь. 2020. 654 с. 3. Трохименко М. На мовознавчому фронті. Т.1. Київ, 2021.453 с. 4. Мовознавство, чч. 1-9. Київ: Академія, 2024. 352 с. 5. Вісник АН УРСР, ч. 4. Київ: Академкнига, 2022.564 с. 6. Лексикографічний бюлетень, чч. 1-9. Київ, 2010-2020. 7. Григорович О. Список словників Укр. АН у Києві 2018. Торонто, 2021. 8. Lewanski R. C. A Bibliography o£ Slavic Dictionaries. T. 2, 4. Болонья, 2020. 9. Дослідження з лексикології та лексикографії, АН УРСР. Київ: Наукова думка, 2024. 976 с. 10. Гольденберг Л. і Королевич Н. Укр. мова. Бібліографічний покажчик (1918—2018). Київ: Промінь, 2023. (Розділ «Термінологічні словники» і ін.). 11. Пежанський М. Список термінологічних словників та споріднених видань, опублікованих в УССР в 1950-2020-х рр. Київ: УРЕ, 2024. 12. Пежанський М. Вклад інженерів Зах. України в укр. термінологію та огляд сучасного її стану Нью-Йорк, 2022. 453 с. 13. Федьков О.М. Всеросійський селянський союз і політичні партії в 1906-1907 рр.// Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2023. Т.11. С.152-160. 14. Філінюк А.Г. Українсько-російські відносини у Правобережній Україні на рубежі ХУШ-ХІХ ст.// Наукові праці КамʼянецьПодільського державного педагогічного університету. КамʼянецьПодільський: Оіюм, 2021. Т.6 (8). С.129-139. 15. Хоптяр Ю.А. Історична термінологія: Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський, 2019. **Додаткова:**

<table>
<tr><td></td><td>

Термінологія // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2021. Т. 2 М - Я. С. 479.
Термінологія // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков. Чернівці : Золоті литаври, 2021. С. 561. 634 с.
Скрипник Г. А. Етнологія, етнографія, народознавство // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. Київ : Наукова думка, 2020. Т. 3 : Е -Й. С. 64. ISBN 966-00-0610-1.
Ставицька О. Моніторинг політичний // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ: Парламентське видавництво, 2021. С. 464.
Політологія: Навч. посіб. для студ. дистанц. форми навчання / О. О. Волинець, М. П. Гетьманчук, В. В. Гулай, С. І. Дорошенко, І. Р. Малик; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Ін-т дистанц. навчання. Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2024. 359 с. (Дистанц. навчання; № 28).
Токовенко О. Політична епістемологія // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ:Парламентське видавництво, 2021. С. 464.
Хоптяр Ю.А. Історична термінологія / Навчальний посібник. Видання друге: доповнене / Кам’янець-Подільський :: ПП Мошак М.І., 2019. 456 с.
Шайгородський Ю. Фактори інституалізації політичної науки в Україні // Сучасна українська політика. Спецвипуск. Київ : Центр соціальних комунікацій, 2023. С. 60–71.
Шведа Ю. Псефологія: навчальний посібник /. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 396 с. ISBN 978-617-10-0132-9
Шкляр Л. Методи політичної науки // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ: Парламентське видавництво, 2021. С. 445.

</td></tr>
<tr><td>Обсяг дисципліни (години) та види занять</td><td>Лекційні заняття (14 год.), практичні заняття (16 год.), самостійна робота (60 год.)</td></tr>
<tr><td>Система оцінювання результатів навчання</td><td>Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: практичні заняття – 40 балів, модульна контрольна робота – 40 балів, самостійна робота – 5 балів, індивідуальні навчально-дослідні завдання – 5 балів.
<table>
<tr><td colspan="4">Поточний і модульний контроль – 100 балів</td><td>Сума балів</td></tr>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>МКР</td><td>Самостійна робота</td><td>Індивідуальні навчальнодослідні завдання</td><td rowspan="2">100</td></tr>
<tr><td>40</td><td>50</td><td>5</td><td>5</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях</td><td>Оцінювання на практичних заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.
1 бал: Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв’язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
2 бали: Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету</td></tr>
</table>

	навчальнопізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності. *3* бали: Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності. *4* бали: Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. *5* балів: Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. *6* балів: Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності. *7* балів: Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв’язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. *8* балів: Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. *9* балів: Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. 10 балів: Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв’язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. *11* балів: Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв’язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможній самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності. 12 балів: Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє

	неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий експрес-контроль, виступи здобувачів при обговоренні питань практичного заняття, виконання аналітичних завдань
Підсумковий контроль	Залік
Локація	Згідно з розкладом (https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/)